

Minu esimene töökogemus

Liina Tamm, ERÜ noorteklubi
Tartu, 11.05.2015

Üldine taustinfo

Kokku laekus **11** vastust.

6 vastanut (TÜ)VKA ja **5** vastanut TLÜ taustaga

Esimene töökoht:

- Rahvaraamatukogus **5**
- Erialaraamatukogus **3**
- Ülikooli raamatukogus **2**
- Kooliraamatukogus **1**

Kuidas said tööle?

- Kandideerides **4**
- Praktika järgselt **3**
- Tutvuste kaudu **3**
- Varem olin samas asutuses teisel kohal **1**

NB! Kahel tutvuste kaudu tööle saanud oli tööpakkujaks **kohalik vald**, kus oldi kursis, mida inimene õpib.

- **Vastaja 11 (äsja rahvaraamatukogus tööle asunud):**

„Olin ise tegelikult kandideerimise ajal üsnagi hõivatud muu tööga välismaal ehk valituks osutumise korral tööle hakkamist (juhtimist) ei olnudki mahti põhjalikult analüüsida või endale selgeks mõelda. Võimalus tundus hea, kuid samas ka hirmutav. Sai siis vestluselgi käidud ning nii ma oma **erialase taustaga** teisi lõin. Jätkuvalt vaagin, kas oli see metsade vahele ära minemine praegusel hetkel ikkagi kõige parem otsus: erialastest ja muudest kogemustest hoopis kaugemal.“

Tööülesanded

Vastaja 1: lugejateenindus, avalikud suhtes, näitused

Vastaja 2: komplekteerimine, kataloogimine, lugejateenindus

Vastaja 3: lugejateenindus

Vastaja 4: lugejateenindus, näitused, kataloogimine, märksõnastamine

Vastaja 5: komplekteerimine, kataloogimine, lugejateenindus, raamatukogu tutvustus jne (NB! Töötab üksi)

Vastaja 6: AIP

Vastaja 7: lugejateenindus, kataloogimine, sularahaoperatsioonid, fondi korrashoid, infootsingu koolituste koostamine ja läbiviimine, raamatute mahakandmine, oma pädevusvaldkonnas oleva dokumentatsiooni korrashoid, statistiliste ülevaadete koostamine, andmebaasi Urram haldus jne

Vastaja 8: kodulehekülg, lugejateenindus, üritused, näitused, AIP, perioodika kataloogimine ja köitmine, teavikute liigitamine, kataloogimine

Vastaja 9: lugejateenindus, näitused, üritused, koolitused, fondi korrastamine

Vastaja 10: lugejateenindus, kogude korrastamine, sularahaarveldus, teavikute parandamine, ürituste korraldamine, pressiteadete kirjutamine, kodulehe haldus

Vastaja 11: lugejateenindus, komplekteerimine, ürituste korraldamine, raamatukogu tegevuse haldamine jne (NB! Töötab üksi)

Esmamulje töökohast

Vastaja 3: „Protsessid olid välja töötatud ja konkreetsed, kõik vajalik oli olemas. Lugejad olid tihtipeale äärmuslikud, kuna lisaks tudengitele käib meil ka nõ tavalugejaid, **igaüks omade soovide ja kiiksudega.**“

Vastaja 5 (kooliraamatukogu): „Esimene mulje oli **ootamatult töörohke töö** (sügis oli kiire aeg ning teadmisi antud tööst nappis). Töömaht, mis eelneb raamatu laenutamisele oli üllatavalt suur (polnud mul ju varasemat töökogemust ega haridust selles vallas). “

Vastaja 6 (AIP): „Väga iseseisvalt tuli asjadega hakkama saada. Mis oli minu jaoks pluss. Ainuke miinus sellega oli, et ei olnud aimugi, mis majas laiemalt toimub või, **kes täpselt mu kolleegid on.**“

Vastaja 7: „Tolleaegsel rk **juhatajal puudus visioon**, milline raamatukogu peaks olema, seega oli lähenemine tööde planeerimisele kaootiline st paljud tegevused alustati, kuid ei lõpetatud või tegevused lõpetati kuid need tuli pärast mitu korda ümber teha. Seega ei olnud töö mõtestatud ja eesmärgipärane ning tööde tegemiseks kulus ka palju aega.“

Vastaja 9: „Alguses oli **infot palju** ja kuna vene keele oskus puudus, siis sai kohe ka lugejate käest sõimata. Hiljem hakkas asi sujuma, ning kõik oli tore ja meeldiv.“

Vastaja 10: „Esimisest tööpäevast mäletan väikest **hirmutunnet**, sest rahvast käis seal palju ja ikka võõras kohas tunned end ebakindlalt.“

- Vastaja 11 (äsja külaraamatukokku tööil läinud):

„Esmasest muljest... Inimsuhted on keerulised. Poole aastaga ikka kenas koguses targemaks ja enesekindlamaks saanud. Ohjad on vähe kindlamalt peos. Vähem emotsionaalsemaks muutunud.

/.../ Tagantjärele targana jällegi ütlen, et **oleks tulnud ise ka rahulikum olla ning olukorraga ja inimestega vaikselt tutvuda.**

Täitsa kena ports tööd päris esimeseks erialaseks kogemuseks: terve raamatukogu sisse seadmine, kohalike inimeste ja väikeste draamadega tutvumine, valdade ühinemisega seonduvalt nende protsesside nägemine ning sellest tuleneva pinge tajumine ning osa saamine (pinged jätkuvad, sest ka raamatukogusid on üsna kindlalt ees ootamas ümberkorraldused vallas), reaalse praktilise raamatukogutööga enese kurssi viimine, olla nii kirjandusspetsialist, teenindusspetsialist, omamoodi psühholoog ja sotsiaaltöötaja (ehk sõber ja konfliktide maandaja), tehnikaga abiline ning ajada paberimajandust ja muud asjaajamist... Aitab õpitud abitusest, vabanduste otsimisest ning aeg tõsiseks muutuda ja vastutada.“

Reaalne töö ja ettekujutus

Vastaja 2: „Ettekujutlusest **rohkem tuli teha ja olla valmis ootamatusteks**. Põnev aga väsitav.“

Vastaja 5: „Tagasi mõeldes ei olnud mul ikka raamatukoguhoidja tööst absoluutselt aimu.“

Vastaja 7: „Töö vastas ettekujutlusele, kuid **lisaülesandeid** (ametijuhendist mittetulenevaid) anti liiga palju.“

Vastaja 8: „Töö ise vastas suuresti minu ootustele ja ootamatusi eriti polnud, sest olin varasemalt **ema kõrvalt** raamatukogutööga tuttav.“

Vastaja 9: „Enam vähem vastas, kuid **suurem rõhk oli ikkagi lastetööl**. Väga palju pidi kohe hakkama välja mõtlema üritusi ja meisterdama. See ei olnud meeldiv, kuna eelnevaid kogemusi koolist ei olnud eriti saadud.“

Kokkuvõtvalt: 4 vastajat leidsid, et töö vastas nende ettekujutusele.

- Vastaja 3:

„Töö kojulaenutuses hõlmab vaid kindlat osa raamatukogutööst. Teadsin üldiselt, mida raamatukogutöö endast kujutab, mul oli hea meel, et sain alguses tegeleda vaid **kindla osaga**. Hiljem suunati mind tööle /teise osakonda/, kus pidin üksinda palju rohkemate ülesannetega toime tulema. Siis sain aru, kui keeruline on tegelikult raamatukogu töö, kui oled üksinda, **pead kõike ise tegema ja asju ajama**, kellegi teise abi eriti küsida ei saa. Vastutus on suur ja otsuseid pead langetama üksinda.“

Kuidas toetas Sinu tööd koolis õpitu?

Toodi välja järgmisi nüansse:

- On toetanud (vastajad 8, 10)
- Tuli juurde õppida (vastajad 2, 3, 4, 6)
- Tugev teoreetiline pool (vastajad 3, 9)
- Mõned asjad ununesid (vastaja 4)
- Ei toetanud üldse (vastaja 7)

Küsimusele ei vastanud 3 inimest.

Mida muudaksid toonases olukorras?

Vastaja 2: „Ma oleks võtnud asja palju rahulikumalt ja teinud **tegevuskava** enne valmis, kui hakkasin asju tegema.“

Vastaja 4: „Ei usu, et võiksin midagi muuta, kuna olin tööl ainult poole kohaga, ja tol ajal päris roheline. Ei teadnud tööst ega elust eriti palju, et mõelda selle peale, et **midagi peab teistmoodi olema**.“

Vastaja 6: „Ma ei kahetse tööalaselt midagi. Õppides oleks võinud rohkem erinevate instituutide poolt pakutavaid **vabaaineid** juurde võtta, et ülikooli kogemus oleks mitmekülgsem olnud. Aga oleks on paha poiss!“

Vastaja 8: „Kui mul oleks võimalik midagi toonases olukorras muuta, siis ilmselt ei muudaks ma midagi, sest esmaseks töökohaks oli minu asutus väga hea. Mul oli piisavalt aega, et rahulikult kohaneda õpingutelt tööle asumisega, süveneda tehtavasse töösse ning arendada oma oskusi, et saavutada töötavale inimesele omast enesekindlust. Samas kui tuua välja midagi, mis oleks võinud teisiti olla, siis oleks ehk soovinud **õige pisut suuremat kollektiivi**.“

Vastaja 9: „Kõige raskem oli võib-olla **venekeelt kõnelevate inimestega**, kes sõimasid jõhkralt näo täis, kui sa nendega vene keeles ei rääkinud. Esimesed paar kuud oli raske, kuid pärast enam ei teinud välja. Harituse asi...“

Üldiselt ei muudaks vastajad toonases situatsiooni, kuna see on kogemusi andnud.

Mõni eredam kogemus 1

Vastaja 3: „Olin kojulaenutuses tööl koos teise küllaltki uue töötajaga. Saabus lugeja, kes tagastas raamatuid. Mainisin talle, et tekkinud on 13 eurosendine viivis. Naisterahvas hakkas karjuma, et see ei ole võimalik, tema on alati tagastanud raamatud õigeaegselt, ning **mina pean selle asja korda ajama nüüd**. Lugeja läks ise sama ruumi teise otsa raamatuid vaatama. Arutasime teise töötajaga, mida peaksime tegema ja kuidas käituma. Mõne minuti pärast tuli lugeja meie juurde tagasi ja küsis „Noh, kas kustutate selle viivise juba ära?“ Otsustada oli vaja kiiresti ning tegin otsuse lugejale vastu tulla ja viivis tühistada. Sel hetkel ma ei teadnud, milline on tavaline praktika selliste olukordade lahendamisel. Ühest küljest ei tahtnud ma raamatukogule halba, teisest küljest on minu jaoks olnud alati oluline lugejate rahulolu. Lisaks oli lugeja **niivõrd agressiivse hoiakuga**, et tundsin, et pean ka ennast sõnadevalangu eest kaitsma. Pinge kirjeldab seda situatsiooni vist kõige paremini, pinge ja kuidas sellises olukorras õige otsus vastu võtta, kui ei ole ka kedagi targemat kõrval, kellelt nõu küsida.“

Vastaja 4: „Ainuke asi, mida siia maani mäletan on **hiina tudengite teenindamise kogemus**. Nemad ei osanud eriti inglise keelt ja pidin neid pidevalt dešifreerima. Teine asi oli, et pidin teenindama kolme keeles: eesti, inglise, vene. Oli naljakas kui pidin ühe järjekorra raames kelt mitu korda vahetama.“

Mõni eredam kogemus 2

Vastaja 8: „/.../ Raamatute soovitamisel pelgasin algul, et **äkki lugejale ei meeldi mu soovitus**, kuid õppisin üsna kiirelt, et tegelikult pole sellest midagi hullu ning raamatut tagasi tuues sai neilt alati pikemat tagasisidet soovitatud raamatu kohta, nii positiivset kui negatiivset. /.../ Teemaatiliste soovide kohast oli nii, et oli üks lugeja, kes soovis lugeda ainult **eesti taluelust ja vesterne**. Koduski oli tal päris palju raamatuid ja raamatukogu raamatufondist enamik teema kohaseid teavikuid läbi loetud. Seega oli alati tükk tegemist, et talle midagi lugemiseks leida /.../“

Vastaja 10: „Suures rahvaraamatukogus töötades puutub kokku väga erinevate lugejatega: on neid, kes su peale karjuvad, süüdistavad sind selles, et sa oled neile laenutanud raamatud, mida nende käes reaalselt ei ole, süüdistavad sind selles, et sa oled neile lisanud viivise, mida tegelikult ei peaks olema jne. On neid, kes ei suvatse ise riulite vahele otsima minna, kuna nad peavad teenindajat alamaks olevuseks, samas on ka neid, kes ei ole pahatahtlikud, vaid on harjunud sellega, et neile raamatud kätte tuuakse, kuna mõnedes raamatukogudes on kinnised kogud ja nii tehakse. Ning **negatiivsete kogemuste kõrvale on õnneks ka inimesed, kes sind tänavad, sulle lilli ja šokolaadi toovad, küsivad su telefoninumbrit ja kinno kutsuvad.**“

Millega peaks noor tööle asuv infospetsialist arvestama?

- Kirg eriala vastu
- Mõttele järgi, mida sa tahad teha
- Jälgi ja küsi, millega sinu kolleegid tegelevad
- Sinusse suhtutakse samamoodi, nagu suhtud sina teistesse.
- Töö teenindaja on raske nii füüsiliselt kui mentaalselt
- Teenindaja töö ei ole seotud tema töökohaga st tule vajadusel leti tagant välja
- Rahvaraamatukogus peab olema hea kirjanduslik taust
- Palju on suhtumist noor = kogemust ei ole = sa ei tea kuidas asjad toimuvad
- Sinu tööd võivad mõjutada kõige väiksemad tegurid (vallavanem, klient, vmt)
- Mõttele alati suunaga tulevikku
- Väiksemas kohas pead sa tegema kõike
- Palju sõltub noore enda aktiivsusest ja initsiatiivist, kuid jääda samas rahulikuks

Täna tähelepanu eest!

ery.noorteklubi@gmail.com

Noorteklubi.weebly.com